

ILMOITAJANSUOJELULAIN MUKAISTEN ILMOITUSTEN KÄSITTELYPROSESSI

Euroopan unionin lainsäädännön rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta on annettu EU-direktiivi (EU) 2019/1937. Direktiivi on toimeenpantu Suomessa lailla Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta 1171/2022, joka tuli voimaan 1.1.2023. Tällä ohjeella määritellään ilmoittajansuojelulain mukaiseen ilmoituskanavaan saapuvien ilmoitusten käsittelyprosessi. Ilmoituskanava ei ole yleinen palautekanava, vaan se on luotu ilmoittajansuojelulain tarkoittamille ilmoittajille, jotta he voivat ilmoittaa tiedossaan olevista lakien rikkomisista koskien ilmoittajansuojelulaissa määriteltyjä lainaloja.

ILMOITUSTEN KÄSITTELIJÄT

Ilmoitusten käsittelijöillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka pääsevät ilmoituskanavaan käsittelemään sinne saapuneita ilmoituksia ja joiden vastuulla on asianmukaisen tutkintaprosessin suorittaminen asiallisten ilmoitusten johdosta. Käsittelijöiden on voitava hoitaa tehtävänsä puolueettomasti ja riippumattomasti. Käsittelijät käsittelevät ilmoituksia luottamuksellisesti.

Ilmoitusten varsinaisia käsittelijöitä ovat tietosuojavastaava ja hallintopäällikkö. Varakäsittelijänä toimii kehittämisspäällikkö.

ILMOITUSTEN VASTAANOTTAMINEN

Linkki ilmoituskanavaan julkaistaan kunnan verkkosivuilla ja intranetissä. Hallintojohtajalla on oikeus päättää linkin poistamisesta kunnan verkkosivuilta, mikäli siihen on olemassa perusteltu syy. Käsittelijät ottavat ilmoituksia vastaan tarvittaessa myös suullisesti. Vihdin kunnan ilmoituskanavassa myös anonyymi ilmoittaminen on mahdollista.

Ilmoituksen käsittelijät perehtyvät saapuneeseen ilmoitukseen ja arvioivat, onko ilmoituksen perusteella syytä käynnistää tutkintaprosessi. Mikäli on ilmeistä, että ilmoitus on aiheeton, sitä ei tutkita. Mikäli ilmoitus on sinänsä asiallinen, mutta sen sisällöstä on pääteltävissä, että se on epähuomiossa toimitettu väärään kanavaan, käsittelijät ohjaavat ilmoituksen mahdollisuuksien mukaan oikeaan kanavaan.

TUTKINTAPROSESSI

Käsittelijöiden vastuulla on, että asialliset ilmoitukset tutkitaan asiallisesti. Tutkintaprosessin tavoitteena on selvittää tosiasiat ja löytää riittäviä todisteita joko epäilyksen vahvistamiselle tai sen kumoamiselle. Tosiasioiden perusteella voidaan tehdä harkittuja päätöksiä ja pystytään estämään lisävahinkojen syntyminen organisaatiolle. Käsittely lähtee liikkeelle siitä, että ilmoituksen kohde on syytön, kunnes toisin todistetaan.

Käsittelijät analysoivat ilmoituksen ja suunnittelevat tutkinnan. Tässä yhteydessä käsittelijät määrittelevät sen, keitä mahdollisia asiantuntijoita ilmoituksen paikkansa pitävyyden selvittämiseksi on tutkintaprosessiin nimettävä. Käsittelijät ja muut nimettävät asiantuntijat muodostavat tutkintatiimin. Käsittelijät nimeävät tutkintatiimin ja dokumentoivat tiimin kokoonpanon. Tutkintatiimillä on

salassapitosäännösten estämättä oikeus sellaiseen tietoon, jota ilman ilmoituksessa esitettyä epäilyä ei voida kumota tai vahvistaa.

Käsittelijät vastaavat siitä, että tutkintaprosessi dokumentoidaan huolellisesti ja tiedot säilytetään turvallisessa paikassa niin, että prosessin luottamuksellisuuden ja henkilötietojen käsittelyn vaatimukset eivät vaaranna ja tutkintamateriaali voidaan tarvittaessa luovuttaa myöhemmin muulle viranomaiselle.

Tutkinta voidaan lopettaa, kun käsittelijät toteavat, että todistusaineistoa on riittävästi joko epäilyksen vahvistamiselle tai kumoamiselle. Tutkinta voidaan lopettaa myös silloin, kun aineistoa ei ole enempää saatavissa, vaikka epäilystä ei olisi vielä pystytty vahvistamaan tai kumoamaan. Tutkinnan päättämisen yhteydessä laaditaan tutkintaraportti ja muodostetaan johtopäätökset. Käsittelijät viestivät johtopäätöksistä tapauskohtaisesti eteenpäin sille henkilölle, joka on toimivaltainen tekemään päätöksen korjaavista toimenpiteistä, ennaltaehkäiseivistä toimenpiteistä, mahdollisista kurinpidollisista toimenpiteistä tai rikosilmoituksen tekemisestä.

Ilmoittajansuojelulain tarkemmat vaatimukset huomioidaan ilmoitusten käsittelyssä ja tutkintaprosessin aikana.

Tutkintaprosessi voidaan myöhemmin tarvittaessa avata uudelleen.

VIESTINTÄ JA RAPORTOINTI

Osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selontekoa tilinpäätöksessä huomioidaan myös vuoden aikana ilmoituskanavaan saapuneiden ilmoitusten määrä ja luonne. Yksityiskohtia ei voida paljastaa. Kunnanhallitukselle raportoidaan ilmoitusten kokonaiskuva tarpeen mukaan tai vähintään kerran kunnanhallituksen toimikauden aikana. Raportoinnin tarve kunnanhallitukselle korostuu tilanteissa, joissa toimivaltainen henkilö ei ryhdy toimenpiteisiin tutkinnan johtopäätösten mukaisesti.

Ilmoittaja saa ilmoittajansuojelulain mukaisesti seitsemän päivän kuluessa tiedon siitä, että ilmoitus on vastaanotettu ja kolmen kuukauden kuluessa tiedon siitä, mitä toimenpiteitä ilmoituksen perusteella toteutetaan.